

## Motion till riksdagen 2013/14:U249

av **Bodil Ceballos m.fl. (MP)**

# Gemensamt ansvar för avfall i världshaven och i rymden

## Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i FN verka för att ett globalt regelverk tas fram för att minska mängden nytt och gammalt avfall både i världshaven och i rymden.

## Motivering

Vi människor lämnar efter oss avfall. Ju fler vi blir desto större påverkan gör vi på världens ekosystem. Det vi ser med blotta ögat är lättare att hantera och många länder har mer eller mindre bra system för återvinning och insamling av avfall. Det är lättare att fastställa vems ansvaret är när avfallet inte rör sig utan finns på ett visst territorium. När det gäller det som hamnar i våra hav och i rymden är det däremot svårare att fastställa vem som skräpat ner. Det behövs därför ett globalt ansvarstagande för att dels reducera mängden nytt avfall, dels ta hand om det som redan uppkommit. Regeringen bör i FN verka för att ett sådant regelverk tas fram.

## Världshaven

I dag färdas stora öar av plaster och avfall runt i haven. På sin färd orsakar de skador på den biologiska mångfalden förutom att de ställer till problem för fisket. I Stilla havet finns till exempel en ö av plastskräp som är dubbelt så stor som delstaten Texas och i Bohusläns skärgård flyter mer än 5 000 kubikmeter plast i land varje år. En av nackdelarna med plast är att den inte bryts ner, utan finfördelas i små, små partiklar. Det är ett problem dels för havsdjur som misstar plastbitarna för föda, dels för oss människor, eftersom även vi får i oss materialet i slutändan. Vad det leder till vet vi inte i dag.

**Fel! Okänt namn på**

Samtidigt råder det brist på plast att återvinna på land. Bara cirka 20 procent av all plast som tillverkas återvinns.

## Rymdskrot

Enligt en forskningsrapport som tagits fram av experter vid National Research Council i USA år 2011 har mängden rymdskrot som cirkulerar runt jorden nu nått brytgränsen. Det utgör en allvarlig fara för satelliter och rymdfarkoster och forskarna menar att situationen är kritisk, att vi förlorat kontrollen över rymdmiljön. Enligt rapporten fanns det då 22 000 större skrotfragment i omloppsbana. Med större menas att de är så stora att de kan följas från jordytan. Därtill kommer miljontals mindre fragment som kan ge upphov till svåra skador.

Det handlar om rester från raketer, satelliter och andra farkoster som skjuts upp i rymden sedan 1950-talet. Det kan också vara muttrar, bultar och diverse redskap som astronauter tappat när de arbetat i rymden. Nasa har ett skrotprogram sedan 1979 men USA är bara en av många nationer i rymden. Forskarna bakom rapporten menar att verksamheten bör regleras med internationella avtal. De vill också ha mer forskning kring möjligheterna att "samla in" skrotet.

Stockholm den 2 oktober 2013

*Bodil Ceballos (MP)*

*Jonas Eriksson (MP)*

*Jan Lindholm (MP)*

*Tina Ehn (MP)*